

Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε και αξιότιμα μέλη των κοινοβουλευτικών επιτροπών,

Αξιότιμοι κ. Υπουργοί,

Καταρχάς, ευχαριστούμε για την πρόσκληση συμμετοχής μας στην κοινοβουλευτική διαδικασία συζήτησης των πολύ σημαντικών σχεδίων νόμων για τις δημόσιες συμβάσεις.

Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Εταιρειών Γραφείων Μελετών (ΣΕΓΜ) εκπροσωπεί τις μελετητικές και συμβουλευτικές επιχειρήσεις της χώρας μας και είναι ο εκπρόσωπος της Ελλάδας στην Παγκόσμια Ομοσπονδία Συμβούλων Μηχανικών, την γνωστή FIDIC, και στην Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Συνδέσμων Συμβούλων Μηχανικών, την γνωστή EFCA.

Εκπροσωπούμε, δηλαδή τον έναν από τους τέσσερις τομείς των δημοσίων συμβάσεων που αναφέρονται στο σχέδιο νόμου, τον τομέα των μελετητικών και συναφών υπηρεσιών.

Σεβόμενος τον επιβαλλόμενο από τη διαδικασία περιορισμό χρόνου, θα προβώ σε κάποιες γενικές παρατηρήσεις, υπενθυμίζοντας ότι εχθές καταθέσαμε ένα πλήρες υπόμνημα που περιλαμβάνει τις παρατηρήσεις μας επί κρίσιμων άρθρων του σχεδίου νόμου, καθώς και συνοπτικό κείμενο με τις πάγιες βασικές θέσεις και απόψεις μας για τον τομέα των μελετητικών υπηρεσιών.

Πολύ αναλυτικότερες παρατηρήσεις και σχόλια είχαμε καταθέσει και στη φάση της διαβούλευσης των αρχικών εκδόσεων των σχεδίων νόμου τον Μάρτιο και τον Απρίλιο. Δυστυχώς, μέχρι και σήμερα δεν μας δόθηκε η ευκαιρία να παρουσιάσουμε τις απόψεις και προτάσεις μας στους αξιότιμους Υπουργούς και να πραγματοποιήσουμε μια μεθοδική και γόνιμη συζήτηση, ώστε να λάβουμε γνώση και της γενικότερης προσέγγισης και της σχεδιαζόμενης πολιτικής για τον κλάδο μας και, εν γένει, για τις δημόσιες συμβάσεις.

Ελπίζουμε ότι θα μας δοθεί η ευκαιρία στο προσεχές διάστημα που θα προετοιμαστούν τα εκτελεστικά προεδρικά διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις.

Είναι κοινώς αποδεκτό, ότι στον τομέα των μελετητικών και συναφών υπηρεσιών, το υπάρχον ανεπαρκές και αναχρονιστικό θεσμικό πλαίσιο, η οικονομική κρίση και ο σημαντικός περιορισμός της εγχώριας ζήτησης, σε συνδυασμό με την άνευ προληπτικών μέτρων απελευθέρωση των εκπώσεων (Ν. 3919/2011), έχουν δημιουργήσει απaráδεκτες και ανεξέλεγκτες συνθήκες ανταγωνισμού και έχουν οδηγήσει τον κλάδο σε τροχιά πλήρους παρακμής, αγγίζοντας τα όρια του ευτελισμού, γεγονός που ελλοχεύει σοβαρούς κινδύνους για την αξιοποίηση των κρατικών κονδυλίων και την ποιότητα των δημοσίων έργων και προγραμμάτων.

Για τη διακοπή της ελεύθερης πτώσης και τη στροφή προς την υγιή και ουσιαστική ανάκαμψη και ανάπτυξη του κλάδου χρειάζεται πραγματικά ένα θεσμικό σοκ. Μία εκ βάθρων διαρθρωτική μεταρρύθμιση.

Την αναγκαιότητα αυτή την έχει επισημάνει ο ΣΕΓΜ πολλά χρόνια πριν και την έχει μεταφέρει σε όλες τις κυβερνήσεις μέχρι σήμερα και κυρίως στους εκάστοτε υπουργούς ανάπτυξης και υποδομών.

Δυστυχώς, όπως και το 2014 κατά τη σύνταξη του νόμου 4281/14, έτσι και σήμερα με το συζητούμενο σχέδιο νόμου, φαίνεται ότι χάνεται μία μοναδική ευκαιρία, τουλάχιστον για τον δικό μας κλάδο.

Και μας λυπεί ιδιαίτερα το γεγονός αυτό, όχι μόνο για το διαφαινόμενο δυσσιώνο μέλλον του κλάδου, αλλά και γιατί οι ενσωματούμενες νέες Κοινοτικές Οδηγίες και οι στόχοι αυτών συνάδουν απολύτως με τις θέσεις του ΣΕΓΜ, αλλά δεν αξιοποιούνται προς την κατεύθυνση αυτήν.

Με τις προτεινόμενες ειδικές διατάξεις του σχεδίου νόμου για τον τομέα μας δεν διασφαλίζεται ο κρίσιμος ρόλος του μελετητή και συμβούλου της πολιτείας και συντηρείται το ελληνικό παράδοξο που θέλει τον εργοληπτικό τομέα κυρίαρχο του συστήματος παραγωγής δημοσίων έργων στη χώρα μας.

Παγκοσμίως ο μελετητικός κλάδος κατέχει μία από τις υψηλότερες θέσεις και είναι κλάδος προτεραιότητας αφενός γιατί συνιστά τον κύριο συνεργάτη της πολιτείας για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση κάθε αναπτυξιακού και τεχνικού έργου και προγράμματος, αφετέρου γιατί είναι ο προπομπός της διείσδυσης στις διεθνείς και στις αναπτυσσόμενες αγορές.

Μπορεί ο κλάδος μας να έχει ελάχιστη λογιστική συμμετοχή στο ΑΕΠ κάθε χώρας, αλλά έχει μέγιστη προστιθέμενη αξία.

Η θέσπιση μειοδοτικών διαγωνισμών στις μελέτες (βλ. άρθρο 86, παράγραφος 6) και μάλιστα χωρίς υποχρέωση ποιοτικής επιλογής,

η περαιτέρω απελευθέρωση και διεύρυνση του συστήματος μελέτη - κατασκευή (βλ. άρθρο 50, σε συνδυασμό με το άρθρο 51), χωρίς καμία ουσιαστική κατοχύρωση του ρόλου του μελετητή,

η εκτέλεση των συμβάσεων παραχώρησης χωρίς ομοίως καμία κατοχύρωση του ρόλου του μελετητή, η διαβούλευση πριν τη δημοπράτηση των έργων (βλ. άρθρο 68) χωρίς καθορισμό του ρόλου του μελετητή,

ο περιορισμός της δυνατότητας ανάθεσης συμβάσεων υπηρεσιών συμβούλου (βλ. άρθρο 52),

η μη εκπροσώπηση των μελετητικών επιχειρήσεων στις επιτροπές αξιολόγησης για την ανάθεση συμβάσεων μελετών, αλλά και συμβάσεων μελέτης – κατασκευής (βλ. άρθρο 221),

και άλλες διατάξεις που αναφέρουμε στο υπόμνημά μας,

διαδεικνύουν ότι συνεχίζεται η απαξίωση του μελετητικού κλάδου, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τις μελετητικές επιχειρήσεις και τους χιλιάδες απασχολούμενους σε αυτές, οι οποίοι όπως γνωρίζετε είναι στην πλειονότητά τους μηχανικοί και επιστήμονες υψηλής κατάρτισης και ικανοτήτων.

Επειδή, πραγματικώς, πιστεύουμε ότι και οι δύο αρμόδιοι Υπουργοί, με τους οποίους μάλιστα έχουμε συνεργαστεί στο παρελθόν, έχουν άριστη γνώση της σημερινής κατάστασης, αλλά και αναγνωρίζουν την υψηλή αξία και σημασία του μελετητικού κλάδου, ζητούμε να εξετάσουν τις παρατηρήσεις που καταθέσαμε και να πραγματοποιήσουν –έστω και στην παρούσα ύστατη στιγμή- κάποιες διορθωτικές τροποποιήσεις, είτε με την προσθήκη εξουσιοδότησης κάποιων Υπουργικών Αποφάσεων είτε με την προσθήκη κάποιων φράσεων στις αντίστοιχες παραγράφους.

Σας ευχαριστώ και είμαι στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε ερωτήσεις και διευκρινίσεις.